

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.402/2022/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bánszegi Judit ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Németh Árpád ügyvéd (cím) által képviselt I. rendű alperes neve (cím) I. rendű és II. rendű alperes neve (cím) II. rendű alperesek ellen kölcsön megfizetése iránt indult perében a Debreceni Törvényszék 15.P.20.658/2021/39. számú ítélete ellen az alperesek által 40. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – *az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés a következők szerinti helyesbítésével* – helybenhagyja.

Az I. és a II. rendű alperest egyetemlegesen kötelezi a felperes javára 200 000 (kétszázezer) forint másodfokú eljárással felmerült költség 15 napon belüli megfizetésére.

Kötelezi egyetemlegesen az I. és a II. rendű alperest, hogy fizessenek meg a Magyar Államnak – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára – legkésőbb az ítélet meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül – 1 500 000 (egymillió-ötszázezer) forint elsőfokú eljárási illetéket és 2 500 000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes mint hitelező és a II. rendű alperes – aki az gazdasági társaság vezető tisztségviselője volt, amely társaságtól több alkalommal kölcsönt vett fel – mint adós között 2016. június 24. napján szóban, 40 000 000 forint összegben, 2017. december 31. napi visszafizetési határidővel, a jegybanki alapkamat 2 %-kal növelt késedelmi kamata mellett, kölcsönszerződés jött létre. A lejárat határidőt követően a felperes – aki a kölcsön nyújtására vállalt kötelezettségének a szerződés szerint eleget tett – az általuk vezetett gazdasági társaságok közötti elszámolás során, majd 15 napos határidővel a 2019. január 28. napi írásbeli fel-szólításával is felhívta a II. rendű alperest a kölcsön visszafizetési kötelezettsége teljesítésére.

[2] A II. rendű alperes 2019. szeptember 13. napján a tulajdonában álló 'ingatlan helyrajzi száma' helyrajzi számú ingatlant édesapjának, az I. rendű alperesnek ajándékozta.

[3] A felperes módosított keresetében kérte a II. rendű alperest kötelezni kölcsön jogcímén 40 000 000 forint tőke és járuléka megfizetésére; kérte az ajándékozási szerződés hatálytalansága folytán az I. rendű alperes kötelezését annak a tüzésére, hogy a 'ingatlan helyrajzi száma' helyrajzi számú ingatlanból a felperes a kölcsön és járuléka iránti követelését végrehajtás útján kielégítse.

[4] Az alperesek – nem vitatva, hogy a felperes a kölcsön összegét a szerződés szerint nyújtotta – a kereset elutasítását kérték azzal, hogy az I. rendű alperes a kölcsön visszafizetési kötelezettségének eleget tett.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 40 000 000 forint tőkét és a tőke után 2018. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes

jegybanki alapkamat 2 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte egyetemlegesen az alpereseket a felperesnek 15 napon belül 800 000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az alperesek között a 'ingatlan helyrajzi száma' helyrajzi számú ingatlanra létrejött ajándékozási szerződés felperessel szemben hatálytalan, ezért amennyiben a II. rendű alperessel szemben vezetett végrehajtás eredményre nem vezet, kötelezte az I. rendű alperest annak tűrésére, hogy az ingatlanból a felperes a perköltségre is kiterjedő követelését végrehajtás útján kielégítse. Az alpereseket egyetemlegesen kötelezte a Magyar Állam javára 1 500 000 forint eljárási illeték megfizetésére.

[6] Az ítélet indokolása a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:383. §-ának és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. §-a (1) bekezdésének felhívásával kifejtette, hogy mivel a kölcsön felvétele a perben nem volt vitatott, a II. rendű alperesnek kellett bizonyítania, hogy a kölcsön visszafizetése megtörtént. A tanúvallomások, az okirati bizonyítékok és az egyéb peradatok összevetése alapján az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a II. rendű alperes a kölcsön visszafizetésének tényét hitelt érdemlően nem tudta bizonyítani. A kölcsön visszafizetése megtörténtének igazolására indítványozott tanú1 a II. rendű alpereshez köthető gazdasági érdekeltsége okán elfogulatlan tanúnak nem tekinthető, emellett nem is volt jelen a pénzáadásnál, s még arra sem tudott egyértelműen nyilatkozni, hogy a II. rendű alperes azt a kölcsönt fizette-e vissza, aminek nyújtásánál jelen volt. tanú2 könyvelő és a II. rendű alperest a felperessel folytatott elszámolási egyeztetési tárgyalások során képviselő tanú3 ügyvéd ismeretei a kölcsön visszafizetésére vonatkozóan a II. rendű alperestől származtak; a felperest az egyeztetések során képviselő tanú4 és tanú5 ügyvéd tanúk pedig cáfolták a visszafizetés megtörténtét. Az gazdasági társaság felszámolóbiztosza által megküldött iratok alapján nem lehetett megállapítani, hogy a cégtől a II. rendű alperes mennyi kölcsönt és mire vett fel, illetve hogy melyik bevételi pénztárbizonylat melyik kölcsön visszafizetését igazolja. Mindezen felül a kölcsön visszafizetését cáfolták a II. rendű alperes következtelen tényállításai a visszafizetés forrásáról, továbbá a visszafizetés ténye írásban rögzítésének elmaradására adott életszerűtlen magyarázata is. A Pp. 220. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján az utólagos bizonyítás feltételeinek hiányában mellőzte az igazságügyi könyvszakértő alkalmazására, tanú6 tanúkenti meghallgatására, valamint az ügyvédekkel folytatott levelezés anyagának rendelkezésre bocsátására irányuló indítványt és a visszafizetés bizonyítatlansága alapján a kölcsön és járulékaik megfizetésére kötelezte a II. rendű alperest.

[7] A Ptk. 6:120. §-a felhívásával megállapította az alperes közötti ingatlan ajándékozási szerződés hatálytalanságát, mivel a követelés a szerződéskötéskor már esedékes volt, a perindításkor a II. rendű alperesnek nem volt olyan vagyona, amelyből a követelés fedezhető lenne és ezért a II. rendű alperessel szembeni végrehajtás eredménytelensége esetén az I. rendű alperest az ingatlanból kielégítés tűrésére kötelezte. A pervesztes alpereseket a Pp. 87. §-ának (1) és 102. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a le nem rótt kereseti illeték és a felperesi jogi képviselő a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjai és (6) bekezdése szerinti mértékű ügyvédi munkadíja megfizetésére.

[8] Az ítélettel szemben az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben kérték elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. A hatályon kívül helyezés okaként előadták, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 237. §-a (3)-(5) bekezdéseiben foglalt anyagi pervezetési kötelezettségének, csak arról adott tájékoztatást, hogy a kölcsön visszafizetésének tényét a II. rendű alperesnek kell bizonyítania, azonban olyan körülmények tekintetében – így, hogy nem tudta bizonyítani, mely szerint milyen összegű és célú kölcsönt vett fel a kft.-től és melyik

bevételi pénztárbizonylat melyik kölcsön visszafizetését igazolja – is azt állapította meg, hogy az alperesek nem tettek eleget bizonyítási kötelezettségeiknek, amelyek tekintetében bizonyítási érdekeikről tudomásuk nem volt. A bizonyítási eljárás a másodfokú eljárásban kiegészítésének a hiányában megalapozza a hatályon kívül helyezést, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul utasította el tanú6 tanú meghallgatására és könyvszakértő kirendelésére vonatkozó indítványukat, holott az utólagos bizonyítás feltételei fennálltak, mert az érdemi tárgyalási szakban merültek fel új körülmények, hangoztak el új nyilatkozatok, amelyekre tekintettel szükséges volt az indítványuk megtétele.

[9] A megváltoztatás okaként előadták, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat részben okszerűtlenül mérlegelte és értékelte, az ítéleti tényállás részben megalapozatlan, a megállapított tényekből nem helyes jogi következtetést vont le. A kölcsön visszafizetését a II. rendű alperes bizonyítani tudta. tanú1 tanúvallomásából az az életszerű és zárt logikai láncot alkotó következtetés vonható le, hogy a II. rendű alperes a kölcsön visszafizetésének eleget tett, ezt igazolják azok a tények, hogy a felperes éppen a kölcsön visszafizetési határidő leteltét néhány héttel megelőzően kérte az összeg visszafizetését olyan módon, ahogy azt korábban átadta; akkor, amikor a II. rendű alperes cégének is szüksége lett volna adófeltöltés érdekében az összegre; hogy a II. rendű alperes ténylegesen 30 000 000 forintot kivett a cég pénzforgalmi számláiról és ahhoz további 10 000 000 forintot hozzávéve 40 000 000 forinttal indult el tanú1 társaságában a felpereshez, majd pénz nélkül ült vissza az autóba és úgy nyilatkozott tanú1-nak, hogy a pénzt visszafizette. Ekkor más tartozása a felperes felé nem állt fenn és a közös cégek között sem volt elszámolás, a visszafizetés dokumentálását pedig a baráti viszony miatt nem erőltették. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen következtetett a tanú elfogultságára, ezzel szemben a tanú megerősítette, hogy a II. rendű alperessel nincsenek személyes viszonyban, a gazdasági érdekeltiség pedig annyit jelent csak, hogy mindketten tulajdonosok olyan cégekben, amelyek semmilyen gazdasági tevékenységet nem végeznek.

[10] Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest az elszámolás során képviselő ügyvédről kijelentette, hogy a kölcsön visszafizetésére vonatkozó ismeretei a II. rendű alperestől származnak, ugyanakkor a felperesi ügyvédek ismeretei is a felperestől származnak, indokolatlan a különbségtétel.

[11] Felhívták a figyelmet arra is, hogy a felek közötti elszámolás teljes körű lett volna, így amennyiben a felperesnek a kölcsön visszafizetésére fennállt volna az igénye, úgy az bekerült volna az elszámolási tételek közé. Kétségtelen, hogy a felperes az elszámolás közben szóba hozta egy alkalommal a kölcsönt és küldött egy ügyvédi felszólító levelet, ennek célja azonban a nyomásgyakorlás volt az elszámolás érdekében és amikor a II. rendű alperes egyértelműen közölte, hogy nem áll fenn tartozása, a felperes nem indított semmilyen eljárást az igény érvényesítése érdekében.

[12] Kiemelték, hogy nincs jelentősége annak, hogy a II. rendű alperes a cégében lekönyvelte-e a pénz felvételét és a felvett összeg milyen módon lett visszafizetve a cégnek, hiszen nem a pénz forrását és könyvelését, hanem rendelkezésre állását kellett igazolni. Hangsúlyozták, hogy nem terhelheti felelősség az alpereseket a kft. iratainak esetleges hiánya miatt, mivel azokkal a felszámoló rendelkezik.

[13] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság megfelelő tájékoztatást nyújtott a feleknek a jogvita lényege és a bizonyítási érdek vonatkozásában, széles körben folytatott le bizonyítást és az annak eredményeképpen rendelkezésre álló adatokat okszerűen értékelte és abból megfelelő jogi következtetést vont le. Olyan eljárási szabálysértés pedig nem történt, amely az ítélet hatályon kívül helyezését megalapozta volna.

[14] Az ítéltábla a fellebbezést nem találta alaposnak.

[15] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben teljes körűen feltárta, és azt a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján, helytállóan állapította meg, a jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és a jogvita elbírálásához helyesen alkalmazta, érdemi döntése jogi érveit az ítéltábla minden részében osztotta.

[16] Csupán a fellebbezésben előadottakra tekintettel mutat rá az ítéltábla az alábbiakra:

[17] A fellebbezésben felhívott okokból az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének nem volt alapja. A hivatkozott anyagi pervezetési hiba önmagában nem minősül hatályon kívül helyezési oknak. Az elsőfokú bíróság esetleges anyagi pervezetési hiányosságai esetén a másodfokú bíróság, figyelemmel a Pp. 369. §-ának (3)-(4) bekezdéseiben foglaltakra, köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetési hibája tehát a másodfokú bíróság anyagi pervezetésének szükségességével és nem az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésével jár. Az ítéltábla azonban nem találta indokoltnak a másodfokú anyagi pervezetést, mivel nem tartotta az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését hiányosnak. A Pp. 237. §-ának (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha a perfelvételi nyilatkozat nem terjed ki valamely lényeges tény vonatkozásában a bizonyításra vagy a felek között vita van abban, hogy valamely tény bizonyítása mely felet terheli, a bíróság tájékoztatja a feleket a bizonyíték rendelkezésre bocsátása, illetve a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, valamint a bizonyítás esetleges sikertelenségének következményéről is. Ennek a kötelezettségének az elsőfokú bíróság eleget tett, a tájékoztatás kellően pontos és egyúttal elégséges volt: az alpereseket konkrétan tájékoztatta arról, hogy pernyertességük érdekében őket terheli annak bizonyítási kötelezettsége, hogy a II. rendű alperes tényállítása valós, azaz hogy a kölcsön összegét a felperesnek visszafizette. A fellebbezésben elvárt, a bizonyítandó tények részletekbe menő kifejtésére, a bizonyítékok értékelésére irányuló tájékoztatás a jogszabályi rendelkezésekből nem vezethető le.

[18] Ugyancsak nem volt alapos az érdemi tárgyalási szakban előterjesztett bizonyítási indítványok mellőzése okán a fellebbezés hatályon kívül helyezése iránti kérelem. A felajánlott bizonyítás jogszabálysértő mellőzése is csupán a Pp. 381. §-a szerinti mérlegelhető hatályon kívül helyezési ok lehet, amelyre azon együttes feltételek mellett kerülhet sor, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása – így az elmaradt bizonyítás lefolytatása – a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű. Nem történt ugyanakkor eljárási szabálysértés sem: az elsőfokú bíróság ugyanis helyesen foglalt állást akként, hogy az utólagos bizonyítás egyik, a Pp. 220. §-ának (1) bekezdésében írt feltétele sem állt fenn. Az alperesek nem az ellenbizonyítás körében, nem a bíróság anyagi pervezetése okán, és nem is olyan új tény bizonyítására terjesztették elő indítványaikat, amelyeket a jogszabályi rendelkezések folytán először az érdemi tárgyalási szakban hivatkoztak volna. A perfelvételi és az érdemi tárgyalási szakban az alpereseknek azonosak voltak a per eldöntése szempontjából releváns körülmények vonatkozásában tett tényállításai; azt pedig meg sem kísérelték valószínűsíteni, hogy az ellenkérelmük alapjául hivatkozott tény bizonyítására felajánlott bizonyíték utóbb keletkezett vagy arról önhibájukon kívül utóbb szereztek tudomást.

[19] Nem volt indok az elsőfokú ítélet megváltoztatására sem.

[20] A polgári perrendtartás – a Pp. 263. §-a szerint kifejezett – szabad bizonyítási rendszeren alapul. Mindez a bizonyítékok megválasztásában és a bizonyítékok értékelésében is jelentkezik. A bíróságnak a Pp. 279. §-ának (1) bekezdése alapján a bizonyítékokat egyenként és egymással összevetve is értékelnie kell, és az így kialakult meggyőződése

alapján kell megállapítania a tényállást. A szabad bizonyítás kontrollja a bíróság indokolási kötelezettsége, amelyben a Pp. 346. §-ának (5) bekezdése értelmében számot ad a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeiről, azokról az okokról, amelyek miatt valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az indokolásnak az alapvető logikai szabályokkal kell összhangban állnia, nem lehet ésszerűtlen, okszerűtlen vagy irratellenes.

[21] Az elsőfokú bíróság a Pp. 237. §-ának (2) bekezdése szerint anyagi pervezetési jogkörében megfelelően tájékoztatta a feleket a bizonyíték rendelkezésre bocsátása, illetve a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, valamint a bizonyítás esetleges sikertelenségének következményéről; a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján pedig a bizonyítékok okszerű, kellően megindokolt mérlegelése alapján helyesen foglalt állást úgy, hogy az alperesek nem tudták bizonyítani a kölcsön visszafizetését. E körben hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a visszafizetésre tett alperesi előadások is közvetett bizonyítékokra – az I. rendű alperes elmondására –, feltételezésekre – az igényérvényesítés előadott okaira – utaltak, az elsőfokú bíróság által részletesen levezett logikai okfejtést nem törték meg. A bizonyítékok értékelése során ugyanis a bíróság az akár önmagukban meggyőzőnek tűnő egyes bizonyítékok *együttes* értékelésével, azok *egymás mellé* helyezésétől alakítja ki azt a – kellően megindokolandó – meggyőződését, hogy a rendelkezésére álló peradatok alapján elfogadja vagy elveti a hivatkozott tényeket. A fellebbezésben az alperesek ezt a mérlegelő tevékenységet alaptalanul támadták: az ott előadottak szerint a pénzáadás során személyesen jelen nem lévő tanú tanúvallomásából, más tartozás fennállásának hiányából, a visszafizetés írásba foglalásának a baráti viszony miatti elmaradásából, az ügyvédek szükségszerűen az ügyfeleiktől származó ismereteiből, a felperesi igényérvényesítés késedelméből, a könyvelés esetleges hiányosságainak a felperesi felelősségen kívüli okaiból – amelyek egyértelműen mind közvetett bizonyítékok – *lehetett volna* olyan következtetést levonni, hogy a visszafizetés bizonyított; a felperesre kedvező mérlegelés *lehetősége* azonban nem azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok összességén alapuló mérlegelő tevékenysége a logikai szabályokkal ellentétes, okszerűtlen lett volna. Ellenkezőleg, az elsőfokú bíróság meggyőzően adta annak a magyarázatát, hogy a bizonyítékok együttes mérlegelésével miért következtetett a visszafizetés bizonyítatlanságára, a bizonyítékok értékelése nem ütközött a jogszabályi követelményekbe, annak felülmérlegelésre az ítéltábla okot nem talált.

[22] Mivel pedig az alperesek közötti ajándékozási szerződés megkötésének időpontjában a perben érvényesített követelés már esedékes volt, ezért a törvényi vélelemre figyelemmel, helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:120. §-a értelmében – a fellebbezésben nem is támadott – fedezetelvonó szerződés hatálytalanságának jogkövetkezményeit.

[23] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján – *a következőkben részletezettek szerint az eljárási illeték megfizetési módjának helyesbítésével* – helybenhagyta.

[24] Az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a felperes általa megjelölt összegű, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése alapján megállapítható mértékű ügyvédi munkadíjjal összhangban álló másodfokú perköltség, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték megfizetésére.

[25] Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatala óta megváltozott, az Itv. 78. §-ának (4) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem

fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdése alapján határozott az ítéltábla az illeték megfizetésének módjáról; a jogszabályi változtatásokra tekintettel helyesbítve egyben az elsőfokú ítélet – a meghozatalakor hatályos jogszabályi rendelkezéseknek egyébként mindenben megfelelő – az illeték megfizetésének módjára vonatkozó rendelkezéseit.

Debrecen, 2023. január 12.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró